

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 18.01.1962, sp. zn. 4 To 20/62, ECLI:CZ:KSBR:1962:4.TO.20.1962.1

Číslo: 20/1962

Právní věta: Ke správnému třídnímu hodnocení osoby pachatele trestného činu. K účelu trestů ukládaných protispolečenským živlům.

Soud: Krajský soud v Brně

Datum rozhodnutí: 18.01.1962

Spisová značka: 4 To 20/62

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Příživnictví, Ukládání trestu, Živel protispolečenský

Předpisy: 140/1961 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 20/1962 sb. rozh.

Ke správnému třídnímu hodnocení osoby pachatele trestného činu. K účelu trestů ukládaných protispolečenským živlům.

(Rozhodnutí krajského soudu v Brně ze dne 18. ledna 1962 - 4 To 20/62)

Obžalovaný, který pracoval dříve jako artista, se vrátil v listopadu 1960 z výkonu trestu odnětí svobody v trvání 6 let, z něhož byl po 3 letech podmíněně propuštěn.

Rozsudkem okresního soudu byl obžalovaný uznán vinným trestným činem příživnictví podle § 188a tr. zák. z r. 1950 a trestným činem podvodu podle § 249 odst. 1 písm. a) odst. 2 písm. a) tr. zák. z r. 1950, kterých se dopustil tím, že od května 1961 do doby svého zadržení dne 24. září 1961 v Praze, popřípadě i jinde, nepracoval a prostředky ke své obživě si z převážné části obstarával podvody a výpůjčkami, v Praze a Brně vylákal na 16 lidech různé částky peněz předstíráním, že je ihned vrátí, jiné pak podváděl tím, že je přemluvil ke koupi látek koupených v Bazaru předstíráním, že jde o hodnotné látky. Za tyto činy byl obžalovanému uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání jednoho roku nepodmíněně. (Obžalovaný byl nesprávně pro jeden dílčí skutek podvodu obžaloby zproštěn z důvodů ust. § 242 písm. a) tr. ř. z roku 1956.)

Krajský soud v Brně k odvolání okresního prokurátora podle § 258 odst. 1 písm. b), e) tr. ř. napadaný

rozsudek ve výroku o trestu zrušil a věc podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrátil soudu prvního stupně, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Proti rozhodnutí soudu prvního stupně podal odvolání okresní prokurátor. Namítá, že uloženým trestem nemůže být dosaženo účelu trestu, aby obžalovaný byl odvrácen od páčání trestné činnosti a aby bylo výchovně působeno na ostatní členy naší společnosti, obžalovanému podobné. Prokurátor přitom poukazuje na záporný profil obžalovaného, navrhuje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Odvolací soud na podkladě důkazního materiálu shromážděného soudem prvního stupně přezkoumal napadený rozsudek, a když také vyslechl obžalovaného, dospěl k závěru, že odvolání okresního prokurátora je důvodné. Soud prvního stupně v souvislosti s určením výměry trestu má za to, že stupeň nebezpečnosti činu obžalovaného pro společnost je charakterizován toliko skutečností, že se obžalovaný dopustil podvodu jako recidivista dvakrát pro takový čin již trestaný. Další úvahy soudu prvního stupně jsou již zaměřeny na okolnosti, které stupeň nebezpečnosti činu zmírňují, přičemž okolnosti tohoto druhu spatřuje především v situaci, do jaké se obžalovaný dostal, když prý se marně pokoušel získat zaměstnání ve svém speciálním povolání. Soud prvního stupně přihlíží také k poměrně kladnému popisu obžalovaného ve výkonu posledního trestu a uvádí, že obžalovaný měl při podmíněném propuštění podle zmíněného popisu předpoklad vést řádný život pracujícího člověka, kdyby byl zapojen do výchovného působení kolektivu. Tato úvaha soudu prvního stupně vyznívá tak, že obžalovanému naše společnost dostatečně nepomohla přejít ze speciálního povolání na jiné pracoviště. S uvedenými závěry nelze souhlasit, protože přehlíží celou řadu okolností, jejichž hodnocení ukládá ustanovení § 19 tr. zák. z r. 1950 a také svým obsahem nevystihují zejména osobu obžalovaného ve všech jeho společenských vztazích.

Podle výsledku dokazování je zjištěno, že obžalovaný páchal podvody poměrně krátce po podmíněném propuštění z výkonu šestiletého trestu, z něhož si tři léta odpykal. Z tohoto odsouzení si nezval patřičné poučení, když v téže trestné činnosti, za níž byl odsouzen, znovu pokračoval. Podvodů se dopouštěl nejen v době, kdy mu byla umožněna příprava pro artistické povolání, ale v podvodech neustal ani tehdy, kdy bylo s konečnou platností rozhodnuto, že jako artista vystupovat nemůže a že se tedy bude muset živit jinou obecně prospěšnou prací, popřípadě do zapracování v jiném oboru. Obžalovaný se však oddal příživnickému způsobu života. Nelze proto v jeho případech vidět nedostatek pomoci ze strany společnosti. Obžalovaný si nemohl činit nárok na povolání artisty, bez ohledu na svou uměleckou úroveň a bez ohledu na organizaci a plánované potřeby tohoto úseku kulturní činnosti. Za těchto okolností nelze tedy tzv. ztíženou situaci obžalovaného snižovat míru jeho zavinění, jak to učinil soud prvního stupně. Naopak z uvedeného vyplývá, že obžalovaný páchá trestnou činnost proto, že se štítí práce vůbec. Tato zavrženíhodná pohnutka nemůže být při stanovení stupně nebezpečnosti činu přehlédnuta. Pozornosti rovněž zasluhuje způsob provedení činu. U obžalovaného se projevuje naprostá bezohlednost vůči majetku spoluobčanů. Podvodně okrádal drobné pracující lidi a takto získané peníze prohýřil ve společnosti lidí pochybné pověsti a z části jich použil také k nákupu látek určených k dalším podvodným prodejům. Také tyto okolnosti mají značnou váhu při určení stupně nebezpečnosti činu pro společnost. Při hodnocení osoby obžalovaného nelze přihlížet pouze k tomu, že je recidivista. Již shora zmíněné okolnosti svědčí o o značně narušeném charakteru obžalovaného. Proto byl obžalovaný také zcela správně již během přípravného řízení hodnocen jako protispolečenský živel. Soud prvního stupně řadí obžalovaného mezi ostatní pracující, ovšem svůj úsudek opírá pouze o skutečnost, že obžalovaný za výkonu posledního trestu řádně pracoval, a že tam také zachránil život jednoho pracovníka.

Tyto okolnosti nemohou nic změnit na závěrech o jeho protispolečenském charakteru, na který ukazuje celkový vývoj jeho života v posledních letech. Ač se mu dostalo důrazné výstrahy předchozím

odsouzením a ač se mu také dostalo dobrodiní podmíněného propuštění, znovu se vrací k příživnickému způsobu života, a to z pohnutek, o nichž byla již shora řeč. Soud prvního stupně sice uvádí, že trest byl obžalovanému uložen podle § 249 odst. 2 tr. zák. z roku 1950, tedy v sazbě od jednoho do deseti roků, ovšem vlivem nedůsledného uplatnění ustanovení § 19 tr. zák. z roku 1950 došlo k uložení trestu pouze na spodní hranici zákonem stanovené sazby. Takto vyměřený trest je nepřiměřený stupni nebezpečnosti činu obžalovaného pro společnost. Jestliže nyní obžalovaný spáchal v podstatě trestnou činnost stejného druhu, jako byla trestná činnost dřívější, za niž si odpykal tříletý trest odnětí svobody, a jestliže u obžalovaného není patrný obrat k nápravě, nezbude k dosažení tohoto naznačeného a sledovaného účelu trestu, než aby mu byl uložen trest odnětí svobody, který by odpovídal stíženým možnostem jeho nápravy. Proto trest uložený pouze ve výměře jednoho roku, tj. na spodní hranici zákonem stanovené sazby, je trestem nepřiměřeným. Bylo proto nutno zrušit napadený rozsudek ve výroku o trestu.